17.3.2025

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: HE 12/2025 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE MIKROLIIKKUMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Suomen Kiinteistöliitosta

Suomen Kiinteistöliitto ry (Kiinteistöliitto) on kiinteistönomistajien edunvalvoja ja kiinteistöalan asiantuntijaorganisaatio. Kiinteistöliittoon kuuluu 23 alueellista kiinteistöyhdistystä, joiden jäsenkunta muodostuu pääsiallisesti asunto-osakeyhtiöistä. Kiinteistöliiton jäsenkuntaan kuuluu myös mm. kuntien omistamia ja yleishyödyllisiä vuokrataloyhteisöjä. Alueellisten kiinteistöyhdistysten jäsenistöön kuuluu yhteensä n. 32 000 asunto- ja kiinteistöosakeyhtiötä.

Lisäksi Kiinteistöliittoon kuuluu Suomen Vuokranantajat ry, jossa on jäseninä noin 22 000 yksityishenkilöä tai muuta tahoa, jotka vuokraavat asuin- ja liikehuoneistojaan asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä.

Jäsenkuntamme piiriin kuuluu arviolta noin 2 miljoonaa suomalaista.

Kiinteistöliiton lausunto

Yleiset näkemykset

Mikroliikkumisen kasvu, erityisesti sähköpotkulautojen ja muiden uusien kevyiden sähköisten tai sähköavusteisten liikkumisvälineiden suosion nousu tuo mukanaan merkittäviä mahdollisuuksia kestävämmän ja sujuvamman kaupunkiliikenteen kehittämiseen. Kiinteistöliitto pitää tärkeänä, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti myös näitä muotoutumassa olevia uusia liikuntamuotoja säännellään asianmukaisesti ja yhdenmukaisesti muun liikenteen kanssa, jotta liikenneturvallisuus sekä kaupunkiympäristöjen esteettömyys ja kaikkien tienkäyttäjien turvallisuus voidaan varmistaa.

Kiinteistöliitto pitää esityksen keskeisiä tavoitteita kannatettavina. Erityisesti liikenneturvallisuuteen ja kunnille annettavaan sääntelyvaltuuteen liittyvät toimet ovat keskeisiä turvallisen liikenneympäristön luomisessa ja esteettömyyden turvaamisessa.

Esitämme kuitenkin, että sääntelyssä huomioitaisiin myös uusien liikuntamuotojen tuomat haitat julkisten tilojen ohella myös yksityisillä alueilla, sekä tarpeet varmistaa kiinteistöjen ja niillä asuvien tai muuten liikkuvien ihmisten turvallisuus. Nähdäksemme tämä tulisi toteuttaa säätämällä mahdollisuudesta määrätä rajoituksista tai kielloista liikennöinnin, pysäköinnin tai kulkuvälineiden säilyttämisen osalta myös yksityisellä alueella.

Kuntien toimivallan vahvistaminen mikroliikkumisen sääntelyssä

Kuntien toimivallan lisääminen mikroliikkumisen sääntelyn osalta on perusteltua, sillä mikroliikenne palvelee ensisijaisesti kaupunkien ja kuntien asukkaita. Uudet valtuudet mahdollistavat sen, että kunnat voivat reagoida alueellisiin tarpeisiin ja ohjata ja tarvittaessa rajoittaa mikroliikennettä paikallisten olosuhteiden mukaisesti. Kannatamme esitystä kunnan myöntämästä mikroliikkumisluvasta, joka luo edellytykset kunnille asettaa ehtoja sekä rajata toimiluvan kautta mikroliikkumista erityisesti väestökeskittymissä ja alueilla, joilla mikroliikkumisen kasvu on ollut merkittävää. Tältä osin sääntelyssä tulisi huomioida myös yhteistoiminta ja vuorovaikutus kiinteistönomistajien ja kunnan välillä antamalla kiinteistönomistajille, kuten taloyhtiöille mahdollisuus tulla kuulluksi lupaehdoista sekä mahdollistaa kunnalle ehdoissa siten määrittää myös rajoituksia ja kieltoja vuokrattavien sähköpotkulautojen ja muiden vastaavien liikkumisvälineiden pysäköintiin yksityisellä alueella.

Liikenneturvallisuuden parantaminen

Esityksen asettama tavoite liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja liikennekuolemien ehkäisemiseksi on yhteiskunnallisesti ja eettisesti merkittävä. Mikroliikkumisvälineisiin liittyvät riskit, kuten päihtyneenä ajaminen ja virheellinen pysäköinti, aiheuttavat tällä hetkellä huomattavia riskejä muille tienkäyttäjille ja varsinkin erityisryhmille, kuten liikkumisrajoitteisille, näkö- tai kuulovammaisille sekä lapsille ja ikääntyneille. Nämä koetut haitat eivät rajoitu vain julkiseen katutilaan, vaan haittoja ja vaaratilanteita syntyy myös yksityisten kiinteistöjen alueella. Katsomme tältä osin, että lainsäädännön selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen erityisesti promillerajan asettamisella johtaa kohti turvallisempaa ja vastuullisempaa liikkumista.

Esteettömyyden turvaaminen ja pysäköintiin puuttuminen

Esteettömyys on keskeinen osa liikennejärjestelmien saavutettavuutta. Mikroliikkumisen tuomat esteettömyyshaasteet, kuten väärin pysäköidyt laitteet, vaikuttavat kaikkeen kiinteistön käyttöön, mutta erityisesti liikkumisrajoitteisiin henkilöihin. Esitys huomioi nämä tarpeet, ja se tarjoaa kunnille välineitä esteettömyyden turvaamiseksi. Vastaavilta osin nämä tarpeet ovat olemassa myös yksityisillä kiinteistöillä, jolloin on tarpeen varmistaa vastaavat keinot puuttua ongelmiin myös siellä. Kiinteistöliitto esittääkin, että myös yksityisellä alueella tulisi voida lakiin perustuen rajoittaa tai kieltää mikroliikkumisvälineillä pysäköinti tai muu säilyttäminen, kun se on turvallisuuden tai viihtyvyyden kannalta perusteltua.

Samalla tulee luoda keinot vastaavalla tavalla puuttua ripeästi väärin pysäköityihin ajoneuvoihin myös yksityisellä alueella. Mm. oikeus ajoneuvon poistamiseen ilman uhkaa omatoimiseen siirtämiseen mahdollisesti liittyvästä omankäden ulosoton aiheuttamasta rikosoikeudellisesta seuraamuksesta on turvattava.

Pysäköinninvalvonta yksityisellä alueella

Kiinteistöliitto tuo valiokunnalle ilmi, että tieliikennelain kokonaisuudistuksen yhteydessä aiemmassa laissa ollut säännös julkisen pysäköinninvalvonnan toimintaedellytyksistä yksityisellä kiinteistöllä jäi uudistuksen yhteydessä pois. Aiemman lain säännös, jonka mukaan pysäköinti yksityisellä alueella on kiellettyä

ilman maanomistajan tai -haltijan lupaa tulisi palauttaa tieliikennelakiin oikeudellisen tilan selkeyttämiseksi.

Tästä poistosta on aiheutunut merkittävää epäselvyyttä sen osalta, mitä mahdollisuuksia kiinteistönomistajalla on saada apua virheellisen ja haittaavan pysäköinnin torjuntaan. Monissa kunnissa sekä kaupungeissa taloyhtiöt ja muut kiinteistönomistajat eivät säännöksen poistamisen johdosta ole enää saaneet apua tonttinsa pysäköintiongelmiin kunnalliselta pysäköinninvalvonnalta. Kiinteistöliitto pitää välttämättömänä, että tieliikennelakia muutettaisiin tältä osin aiempaa lakia vastaavaksi. Nykytilanteessa luvattomaan pysäköintiin puuttuminen on monilla alueilla mahdollista vain yksityiseen pysäköinninvalvontapalveluun turvautumalla.

Kunnioittavasti,

SUOMEN KIINTEISTÖLIITTO RY

Tapio Haltia

vanhempi lakiasiantuntija